

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Viery Nevedelovej a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľa: **J. G.**, proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, v konaní o **príplatok k starobnému dôchodku**, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 21Sd 17/2008-54 zo dňa 8. októbra 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 21 Sd 17/2008-54 zo dňa 8. októbra 2008 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom zrušil rozhodnutie odporkyne č. X. zo dňa 21. decembra 2007 a č. X. zo dňa 9. júla 2008 v spojení s rozhodnutím č. X. zo dňa 9. septembra 2008 a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie. Uvedenými rozhodnutiami odporkyňa podľa § 2931 ods. 9 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení zamietla žiadosť navrhovateľa o uvoľnenie príplatku k dôchodku priznaného v rámci mimosúdnych rehabilitácií.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že navrhovateľ si v zmysle ustanovenia § 2931 ods. 9 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom zabezpečení v znení zákona

č. 310/2006 Z.z. uplatnil nárok na príplatok k starobnému dôchodku. Podľa názoru krajského súdu navrhovateľovi vzniklo na základe citovaného ustanovenia právo na uvoľnenie výplaty príplatku odo dňa splátky splatnej po 31. júli 2006 v sume, v akej by sa vyplácal k tomuto dňu bez obmedzenia, keďže navrhovateľ preukázal, že príplatok mu bol priznaný rozhodnutím zo dňa 16. apríla 1992, ale z dôvodu prekročenia najvyššej prípustnej výmery mu nebol vyplácaný. Tento nárok vznikol navrhovateľovi na základe zákona č. 319/1991 Zb. o zmiernení niektorých majetkových a iných krívd a o pôsobnosti orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v oblasti mimosúdnych rehabilitácií, podľa ktorého mal navrhovateľ za násilné odvečenie do Zväzu socialistických republík nárok na peňažnú náhradu v rozsahu obdobnom podľa zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii. Zo zákona č. 119/1990 Zb. pritom žiadnym spôsobom nevyplýva, že v prípade, ak bol navrhovateľovi po zhodnotení doby zavlečenia do ZSSR priznaný starobný dôchodok v I. pracovnej kategórii, by mu už nepatrilo príplatok k dôchodku, tak ako to umožňuje ustanovenie § 24 ods. 7 tohto zákona. Navrhovateľ má preto právo na zvýšenie starobného dôchodku za dobu odvečenia do ZSSR v I. kategórii prác, ale zároveň aj na príplatok k dôchodku v rozsahu obdobnom podľa zákona č. 119/1990 Zb., a to formou vyplácania príplatku, ktorý mu bol už priznaný v roku 1992.

Na základe uvedeného dospel krajský súd k záveru, že odporkyňa nesprávne právne posúdila nárok navrhovateľa, pričom napadnuté rozhodnutia sú navyše nepreskúmateľné pre nedostatok odôvodnenia.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala odvolanie odporkyňa, pretože s právnym názorom krajského súdu nesúhlasila. Žiadala rozsudok krajského súdu zmeniť a rozhodnutie odporkyne č. X. zo dňa 21. decembra 2007 v spojení s rozhodnutím č. X. zo dňa 9. septembra 2008 a rozhodnutím č. X. zo dňa 9. júla 2008 ako vecne správne potvrdiť. Uviedla, že rozhodnutím z 30. júna 1992 bol navrhovateľovi podľa zákona č. 319/1991 Zb. upravený starobný dôchodok späťne od 1. januára 1989 (teda od priznania starobného dôchodku), a to v dôsledku zohľadnenia doby odvečenia do ZSSR v I. pracovnej kategórii, čo bolo pre navrhovateľa výhodnejšie ako priznanie príplatku. Po zohľadnení doby odvečenia bol starobný dôchodok upravený od 1. januára 1989 na sumu 3700 Kčs mesačne. Od splátky za mesiac marec 1991 patrilo navrhovateľovi zvýšenie o 8% (podľa zákona č. 46/1991 Zb.), .t.j. celková suma 3996 Kčs mesačne, avšak zvýšenie patrilo len do maximálnej možnej výmery dôchodku podľa § 24 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, do 3800 Kčs. Zvýšenie dôchodku od splátky za mesiac júl 1991 a za mesiac jún 1992 teda už

navrhovateľovi nepatrilo, pretože jeho starobný dôchodok dosiahol maximálnu možnú výšku 3800 Kčs mesačne.

Keďže navrhovateľovi nebol za dobu odvlčenia priznaný príplatok k starobnému dôchodku za násilné odvlčenie do ZSSR, nie je v danom prípade možný postup podľa § 293l ods. 9 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z.z. Odporkyňa nesúhlasí s názorom krajského súdu, že zákon č. 119/1990 Zb. nevyklučuje, že ak bol navrhovateľovi priznaný starobný dôchodok po zhodnotení doby odvlčenia v I. pracovnej kategórii, nepatrí mu už príplatok k dôchodku podľa § 24 ods. 7 tohto zákona, a to formou vyplácania príplatku, ktorý mu bol priznaný v roku 1992. Odporkyňa poukázala na to, že navrhovateľovi bolo vykonané výhodnejšie započítanie doby odvlčenia v I. pracovnej kategórii od 1. januára 1989, ktoré si navrhovateľ zvolil a o ktorom bolo právoplatne rozhodnuté rozhodnutím zo dňa 30. júna 1992.

Odporkyňa taktiež nesúhlasila so zrušením rozhodnutia zo dňa 9. júla 2008, nakoľko navrhovateľ žiadosťou zo dňa 11. mája 2008 požiadal o úpravu dôchodku podľa § 293q zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z.z. Predmetné ustanovenie sa vzťahuje na uvoľnenie príplatku k dôchodku, ktorý bol priznaný podľa zákona č. 305/1999 Z.z. o zmiernení niektorých krívd osobám deportovaným do nacistických koncentračných táborov a zajateckých táborov a navrhovateľ túto podmienku nespĺňal.

K podanému odvolaniu sa vyjadril navrhovateľ, pričom s jeho obsahom nesúhlasil. Zamietnutie jeho žiadosti o uvoľnenie príplatku k dôchodku považuje za neodôvodnené. Trvá na tom, že podľa zákona č. 119/1990 Zb. mu patrí priznanie dôchodku podľa I. kategórie, ako aj príplatok k dôchodku pevnou sumou, čo mu bolo priznané odporkyňou rozhodnutím zo dňa 16. apríla 1992. Rozsudok krajského súdu preto považuje za právne zdôvodnený.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 250s ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne nie je dôvodné.

Odvolací súd sa stotožňuje s dôvodmi zrušujúceho rozsudku krajského súdu pre procesné vady spočívajúce v nepreskúmateľnosti rozhodnutia, ktoré boli predmetom konania. Odporca úpravou a zmenou postupne vydaných rozhodnutí, bez prejednanja so žiadateľom

(bez ústneho pojednávania) vydal rozhodnutia bez náležitého objasnenia skutkovej a právnej stránky veci.

Pokiaľ ide o vecnú stránku preskúmaných rozhodnutí odvolací súd konštatuje, že z nich nie je možné vyvodit' skutočnosti, na ktoré sa odvoláva odporkyňa v podanom odvolaní osobitne pokiaľ popisuje na str. 2 odvolania postup úpravy dôchodkov navrhovateľa od 16. apríla 1992, keď k sume dôchodku 3795 Sk priznala príplatok 5 Sk do výšky maximálneho dôchodku 3800 Sk mesačne. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ mal príplatok priznaný a fakticky nebol vyplácaný (až na sumu 5 Sk).

Následne bol navrhovateľovi upravený starobný dôchodok od 1. januára 1989, t.j. od jeho priznania na sumu 3700 Sk mesačne, avšak už od splátky za marec 1991 suma dôchodku prevýšila 3800 Sk a bol obmedzený. Navrhovateľ teda fakticky neobdržal ani za I. prac. kat. viac než sumu, ktorá mu patrila pri súčte príplatku s dôchodkom bez uznania I. kat.

Podľa názoru odvolacieho súdu nezodpovedá skutočnosti tvrdenie uvedené v odvolaní, že navrhovateľovi nebol priznaný príplatok (str. 3 ods. 5 odvolania). Vyvracia to samotné odvolanie na str. 2.

Odvolací súd súčasne konštatuje, že síce môže byť pravdivé tvrdenie odporkyne, že pre navrhovateľa bolo výhodnejšie priznanie starobného dôchodku s uznaním doby zavlečenia ako do I. kat., avšak tento len v čase od 1. januára 1989 v sume 3700 Sk do marca 2001, odkedy bol obmedzený na 3800 Sk, avšak odporkyňa ničím nedokumentovala, aký dôchodok – aké zložky dôchodku navrhovateľ reálne poberal v ohraničenej sume 3800 Sk.

Odvolací súd sa však stotožňuje aj s názorom krajského súdu, že podľa zák.č. 319/1991 Zb., § 2 ods. 1 patrí odvlčeným osobám peňažná náhrada za dobu odvlčenia v rozsahu obdobnom zák.č. 119/1990 Zb., pričom tento rozsah príplatku vyplýva z § 25 ods. 7 písm. a/ a činí 20 Sk za každý mesiac zavlečenia (zák.č. 119/1990). Nárok za samotné započítanie doby odvlčenia však vyplýva priamo zo zákona č. 319/1991, jeho § 2 ods. 4, podľa ktorého práce vykonávané v dobe zavlečenia sa posudzujú ako zamestnanie I. prac. kategórie.

Pokiaľ ide o rozhodnutie odporkyne č. X. zo dňa 9. júla 2008, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje s názorom krajského súdu, že odporkyňa zmätočne posudzovala nárok navrhovateľa z hľadiska právnej úpravy podľa zákona č. 305/1999 Z.z. o zmiernení niektorých krívd osobám deportovaným do nacistických koncentračných táborov a zajateckých táborov. Z vyjadrenia odporkyne zo dňa 15. augusta 2008 vyplýva, že uvedené rozhodnutie vydala na základe podania navrhovateľa zo dňa 11. mája 2008, ktoré smerovalo voči Krajskému súdu v Banskej Bystrici, pričom odporkyňa ho posúdila ako žiadosť o príplatok k starobnému dôchodku podľa § 293a) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z.z. V podaní zo dňa 11. mája 2008 síce navrhovateľ cituje § 293a) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, avšak z obsahu podania ako aj rozhodnutí odporkyne, na ktoré navrhovateľ poukazuje, je nepochybné, že navrhovateľ sa domáha uvoľnenia príplatku k dôchodku priznaného v rámci súdnej rehabilitácie a mimosúdnej rehabilitácie (§ 293l ods. 9), a nie príplatku priznaného podľa zákona č. 305/1999 Z.z. o zmiernení niektorých krívd osobám deportovaným do nacistických koncentračných táborov a zajateckých táborov v znení neskorších predpisov (§ 293a). Podľa § 186 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že podanie navrhovateľa zo dňa 11. mája 2008 vyhodnotila odporkyňa absolútne nesprávne, čo malo za následok nezákonné rozhodnutie vo veci a preto krajský súd postupoval správne, keď uvedené rozhodnutie zrušil.

Z týchto dôvodov odvolací súd prvostupňový rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

Navrhovateľovi trovy v konaní nevznikli, preto ich odvolací súd nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. januára 2010

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová